

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

**HOTĂRÂREA NR. 534
din 15.10.2008**

Dosar nr: 513/2008

Petiția nr: 9.377/08.07.2008

Petent: G B

Reclamat: M M , S R M

Obiect: nesoluționarea unei cauze civile datorită apartenenței sale etnice

I. Numele și domiciliul părților

I.1. Numele și adresa petentului

I.1.1. G B ,

I.2. Numele și domiciliul respectiv domiciliul ales al reclamaților

I.2.1. M M

I.2.2. S R M , Judecătoria Tîrgu-Mureș, str. Justiției nr. 1, Tîrgu-Mureș, județul Mureș

II. Obiectul sesizării

Petentul, maghiar, se consideră discriminat într-un proces civil cu vecinul rom, de propriul avocat și de judecătorul din cauză.

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

Petenta consideră că este discriminat în cauza civilă care se află pe rolul instanțelor din Mureș, datorită apartenenței sale etnice.

IV. Procedura de citare

Părțile au fost citate pentru data de 23.09.2008 (filele 31-32 din dosar, petent și primul reclamat).

Părțile nu s-au prezentat la citare.

Procedura de citare a fost legal îndeplinită.

V. Susținerile părților

Petentul, prin petiția înregistrată la Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare CNCD) cu **nr. 9.377/08.07.2008** (fila 1 din dosar), arată că și-a dat în judecată vecinul pentru ocuparea abuzivă a grădinii, dar este discriminat de propriul său avocat (primul reclamat) și de președintele Tribunalului Mureș (al doilea reclamat).

Petentul afirmă că avocatul este de etnie romă ca și vecinul, și cei doi se cunosc. Afirmă totodată că a contactat 38 de avocați dar toți l-au refuzat când au aflat cine este vecinul în cauză.

Depune acte privind proprietatea terenului (filele 3-9 din dosar), acte din dosarul civil (filele 10-16 din dosar), dovada plății avocatului (filele 17-20 din dosar).

Primul reclamat, prin adresa înregistrată la dosar cu **nr. 9.906/22.07.2008** (fila 24 din dosar) arată că a fost angajat în **Dosarul civil nr. 1243/1052/2007**, în care petentul a solicitat despăgubiri în valoare de 100.000 lei, iar taxele aferente acestor pretenții au fost achitate de el (în cuantum de 4.200 lei) La data de 8 mai 2008 instanța a decis disjungerea cauzei. Datorită complexității obiectului acțiunii, al naturii juridice deosebite cauza necesită mai multe termene pentru soluționarea ei. Petentul s-a adresat și Baroului Mureș, care a constatat că reclamațiile nu sunt fondate.

Prin adresa înregistrată la CNCD cu **nr. 10.065/25.07.2008** (fila 25 din dosar) petentul a clarificat că al doilea reclamat nu este președintele Tribunalului Mureș ci judecător la Judecătoria Tîrgu-Mureș.

Petentul a depus acte din dosarul civil aflat pe rolul Judecătoriei Tîrgu-Mureș (filele 26-29 din dosar).

Prin **Adresa 11.314/28.08.2008** (fila 32 din dosar) Colegiul Director a ridicat din oficiu excepția de necompetență a CNCD față de reclamatul S: R care are calitatea de judecător și astfel doar Consiliul Superior al Magistraturii are competența sancționării lui.

Prin punctul de vedere înregistrat la CNCD cu **nr. 12.002/16.09.2008** petentul nu răspunde la această excepție. Petentul anexează la punctul de vedere file din dosarul civil (filele 34-39).

Primul reclamat, prin adresa înregistrată de CNCD (fila 40 din dosar), își menține punctul de vedere exprimat anterior, și anexează documente la punctul de vedere (filele 41-50).

VI. Motivele de fapt și de drept

În fapt, Colegiul Director reține că petentul reclamă tergiversarea soluționării cauzei, considerând că avocatul angajat de el și judecătorul sunt vinovați.

În drept, Colegiul Director reține următoarele:

Constituția României, prin art. 16 alin. 1 garantează dreptul la egalitate: „Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări”. Potrivit **Constituției României**, art. 20 alin 1, „Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.

Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art 14 prevede: „Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională și socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație”.

Protocolul nr. 12 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art 1 prevede interzicerea generală a discriminării:

„Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nici o discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație.”

Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (în continuare **O.G. nr. 137/2000**), republicată, la art. 2 alin. 1 stabilește: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

Conform art 2, alin. (4) din **O.G. nr. 137/2000**, republicată: „Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale.”

6.1. Colegiul Director, analizând excepția de neкомпetență a CNCD față de al doilea reclamat, care are calitatea de judecător, reține următoarele:

6.1.1. În drept, în analiza petiției deduse soluționării, reținem că prin **Decizia Curtii Constitutionale nr. 1011 din 8 noiembrie 2007** referitoare la excepția de

neconstituționalitate a dispozițiilor **Ordonanței Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, Curtea Constituțională reține că „Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare este o reglementare specială care stabilește comportamentele considerate discriminatorii în viziunea legiuitorului și creează mecanismele prin care orice tip de discriminare poate fi sancționat și eliminat”.

În acest sens Curtea precizează că „Actul normativ criticat sancționează contravențional orice deosebire, excludere, restricție sau preferință care are ca scop ori efect restrângerea sau înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în domeniul politic, economic, social și cultural ori în orice alte domenii ale vieții publice, dacă deosebirea, excluderea, restricția sau preferința se datorează apartenenței la o rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială, respectiv convingerilor, sexului sau orientării sexuale ori apartenenței la o categorie defavorizată”.

6.1.2. Având în vedere aspectele de mai sus precum și petiția dată, astfel cum este formulată, Colegiul Director, analizează în ce măsură obiectul acesteia este de natură să cadă sub incidența art. 2 al **O.G. nr. 137/2000**, republicată, sub aspectul scopului sau efectului creat, care a dat naștere sau nu, unei circumstanțe concretizate generic în restricție, excludere, deosebire, preferință, și care circumstanțiat la situația petentului, *ipso facto*, poate să îmbrace forma unui tratament diferit, indus între persoane care se află în situații analoge sau comparabile, datorită unor criterii determinate și care are ca scop sau ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice, corelativ răspunderii contravenționale.

6.1.3. Astfel, raportându-ne la prevederile **Ordonanței de Guvern nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, cu modificările și completările ulterioare, republicată, reținem că acestea constituie cadrul special al reglementării discriminării în legislația românească, sub aspectul materiei și a răspunderii juridice, aflându-ne în domeniul regimului juridic contravențional, respectiv al răspunderii contravenționale.

6.1.4. Coroborând aceste elemente la principiile în materia egalității și a non-discriminării statuate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Curtea Europeană de Justiție, Curtea Constituțională a României și la obiectul petiției deduse soluționării, consideram că în speță, Colegiul Director trebuie să ia act de **Decizia nr. 322/2001** publicată în **Monitorul Oficial nr. 66/2002**, prin care Curtea Constituțională reține: „În deplină concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 6 pct.1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (ratificată prin Legea nr.30 din 18 mai 1994) și alte tratate internaționale la care România este parte, Constituția României consacră în cap.VI, intitulat «Autoritatea judecătorească», principiile organizării și înfăptuirii justiției în țara noastră. În conformitate cu aceste principii, în România justiția se

înfăptuiește prin Curtea Supremă de Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege [art.125 alin.(1)], compuse din judecători independenți care se supun numai legii [art.123 alin.(2)]. [...] În scopul garantării independenței [...] prin Constituție a fost instituit, ca o a treia componentă a autorității judecătorești, Consiliul Superior al Magistraturii, compus în exclusivitate din magistrați aleși de Parlament, care are ca principală funcție asigurarea inamovibilității, a independenței și a imparțialității judecătorilor [...] prin puterea de decizie în ceea ce privește promovarea în funcție și transferarea judecătorilor, precum și prin rolul de consiliu de disciplină al judecătorilor. [...] Pe baza textelor constituționale menționate, Curtea reține că justiția este în exclusivitate o funcție a statului, care, potrivit art.125 alin. (1) din Constituție, se realizează prin Curtea Supremă de Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege, fiind exclusă posibilitatea desfășurării activității de jurisdicție de către alte structuri sau de către persoane ori instituții private. Curtea reține, de asemenea, că activitatea de judecată se îndeplinește, în numele legii, exclusiv de către membrii acestor instanțe, adică de judecători, întrucât doar cu privire la aceștia se proclamă prin art.123 alin. (2) din Constituție că sunt independenți și se supun numai legii. În consecință, este exclusă posibilitatea de a se atribui puterea de judecată, împuternicirea de a supune dreptul și altor persoane decât judecătorilor."

6.1.5. În acest sens, art. 125 în alin. 1, alin. 2. și alin. 3 din **Constituție** statuează îndeplinirea justiției potrivit legii, dispunând că justiția este unică și imparțială, egală pentru toți iar judecătorii sunt independenți și se supun numai legii. Aceasta face ca în activitatea de judecată, judecătorii să nu poată fi supuși nici unei directive din partea puterii legislative sau executive.

6.1.6. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că puterile publice nu pot adresa instrucțiuni instanțelor de judecată, în speță membrilor acestora în ceea ce privește exercitiul funcțiilor lor și nici să interzică executarea hotărârilor judecătorești pronunțate. (vezi în acest sens hotărâre pronunțată în cauza VAN DE HURKC împotriva ȚĂRII DE JOS, 19 aprilie 1994, paragraf. 45, coroborat cu hotărârile pronunțate în cauzele BENTHEM împotriva ȚĂRII DE JOS, 23 octombrie 1985, **Series A no. 97**, p. 17, para. 40; H. împotriva BELGIEI, 30 noiembrie 1987, **Series A no. 127**, p. 34, para. 50; și BELILOS împotriva ELVEȚIEI, 29 aprilie 1988, **Series A no. 132**, p. 29, para. 64).

6.2. Privind primul reclamat, care are calitate de avocat, Colegiul Director reține următoarele:

6.2.1. În conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „*trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă*”. Curtea a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură

să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: **Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991; **Hoffman împotriva Austriei**, 23 iunie 1993, **Spadea și Scalabrino împotriva Italiei**, 28 septembrie 1995, **Stubbings și alții împotriva Regatului Unit**, 22 octombrie 1996).

Diferențierea trebuie să se bazeze pe comparația față de alte persoane, grupuri sau comunități (**O.G. nr. 137/2000**: art. 1 alin. 3).

Colegiul Director reține că petentul nu a invocat o situație de comparabilitate.

6.2.2. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu. Se poate invoca orice criteriu (**O.G. nr. 137/2000**: art. 2 alin. 1; **Primul protocol**: art. 1 alin. 1), iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

Colegiul Director reține că petentul a invocat ca și criteriu de discriminare apartenența lui etnică, afirmând, fără să dovedească, că primul reclamat ar avea aceeași apartenență etnică ca și vecinul lui cu care este în proces, și că ar exista o legătură de cauzalitate între faptele imputate reclamatului și apartenența lui etnică.

6.2.3. O faptă poate fi considerată discriminatorie dacă atinge un drept, oricare dintre cele garantate de tratate internaționale ratificate de România sau cele prevăzute de legislația națională (**O.G. nr. 137/2000**: art. 1 alin. 2, art. 2 alin. 1, art. 3; **Protocolul 12**: art. 1).

Colegiul Director reține că dreptul invocat de petent este dreptul de acces la justiție, mai precis termenul rezonabil în care o cauză trebuie să fie soluționată.

Cum a constatat și Curtea Europeană a Drepturilor Omului, termenul rezonabil este o noțiune subiectivă. Curtea a considerat că s-a depășit termenul rezonabil (în cauze civile) dacă procesul a durat 9 ani (Bock împotriva GERMANIEI, 1989), 7 ani și 7 luni (H. împotriva FRANȚEI, 1989), 6 ani și 7 luni (NEVES și SILVA împotriva PORTUGALIEI).

În cauza de față procesul nu are o durată exagerat de lungă față de procedura obișnuită din România.

6.2.4. Având în vedere cele de mai sus, Colegiul Director constată că faptele reclamate nu reprezintă discriminare în sensul **O.G. nr. 137/2000**, republicat).

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, prin unanimitatea de voturi ale membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Faptele sesizate nu reprezintă discriminare conform **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată;
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VII. Modalitatea de plată a amenzii: —

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

GERGELY DEZIDERIU – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

NIȚĂ DRAGOȘ TIBERIU – Membru

PANFILE ANAMARIA – Membru

TRUINEA ROXANA PAULA – Membru

VASILE MONICA – Membru

Data redactării 21.10.2008

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal de 15 zile, în fața instanței de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

